

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 6. zvezka.

Rimska svetišča. Cerkev sv. Janez v Lateranu (Konec)	161.
Življenje in poveljevanje svetih gorkumskih marternikov.	
VII. pogl. Življenje in čednosti sv. Janeza iz Ostervika itd.	166.
Blaženi Teofilj iz Korte.	
VIII. pogl. Ul. Teofilj vstanovi ritir v Znani itd.	170.
Živi po dnevnem redu	181.
Sv. Anton puščavnik. Sv. Anton gre dalje v puščavo	183.
Prikazni (vizije)	184.
O zaničevanju posvetnih ničemernosti.	
XV. O lastnostih sveta	186.
XVI. Svet je v svojem obežanju lažnjiv	187.
XVII. Svet na svoje ljubivec pozablja	188.
XVIII. O tistih, kateri na svet pozabijo	189.
Kratka redovna poročila	
Novo pomnoženje odpustkov in duhovnih dobrot 3. reda	190.
Nova maša	190.
Priporočilo v molitev	191.
Zahvala za velišano molitev	192.

V GORICI.

Hilarijanska tiskarna.

1896.

V odgovor gosp. M. M. Hostniku v Moskvi.

Po prijaznosti gospoda Lamurskega mi je prišel v roke majhin zvezček z naslovom: „Je li vse „prastarina?“ Zabeležil M. M. Hostnik. TRST — Tiskom i nakladoj Dolenčeve tiskarne 1896.“ — Ponatis iz „Eдинosti“. — Koger interesira „bomkarska“ pravda, ta bo rad izvedel, kako gosp. H. pobija moje dokazovanje, koliker mu je znano iz odgovora g. Lamurskega, in morebiti ne bo brez koristi tudi, kar se meni potrebno zdi poydariti nasproti gospoda Hostnika terditvam.

Gosp. Hostnik pravi na 3. strani: „O. Stanislav piše, da je mislil, „da je z dotičnimi njegovi (sic!) spiski taka stvar, to je, razpravljanje o dovršnem glagolu, enkrat za vselej določena in končana“, inace govore: „Roma locuta, causa finita.“ — Gosp. profesor, to ni tako! Tista stvar (ne: taka stvar) ni sploh „razpravljanje o dovršnem glagolu“, temuč edino „bomkanje“ in kar je ž njim v zvezi. V spiskih, na ketere sem se skical, sem skušal dokazati, da je „bomkanje“, ki ga zametajo teržaški in goriški gospodje, v naši slovenščini opravičeno, in res sem mislil, da so dokazi prepričavni; nigdar se mi pa ni sanjalo, da je že to dokaz, ker jaz tako učim. „Neminem velim sic amplecti omnia mea, ut me sequatur, nisi in iis, in quibus me non errasse perspexerit“ — tako pravi sam o sebi tisti, ki je rekel o Rimu: „Roma locuta, causa finita“, sveti Avguštin (De dono perseverantiae 21, 55). Koliko bolj moram enako želeti jaz, ki sem nič proti njemu!

Poglejmo zdaj „faktične popravke“, ki jih v svojem spisku obeta prof. H., da vidimo, „kako temeljito se moti o. Stanislav.“

Prof. H. piše: „Istina je, kar tvrdi o. Stanislav, da so stari Slavjani in stari Ruski „bomkali.“ — Torej istina! — „Njega dvema primeroma privedem jih od svoje strani šče nekoliko.“ — Gosp. profesor, dva bi bila zadosti: pri usteh dvojju ili trijeh svidetelej stánet vsják glagól (Matf. 18, 16 po ruskem izdanju). Da je bilo meni za množino primerov, bi bil lahko napolnil ž njimi celo stran in še več, v Mikl. sint. jih je najmenj petdeset. — „in to bomkanje ni označalo futurum I., nego futurum exactum.“ — Jaz nisem nigdar in nikjer terdil, da je označalo futurum I., ne exactum.

„No, privedeni primeri mogo vvesti čitatelja na napačno zaključenje, da je to „bomkanje“ bilo pravilo, da so tako pisali in govorili vsi, da je „bomkanje“, kratko govore, nekaj staroslavjanskega in staroruskega.“ — Da, gosp. profesor, nekaj staroruskega in staroslavjanskega, t. j. staro-cerkveno-slovenskega, in po verhu nekaj staročeskega, staroserbskega, starohervatskega itd. sploh nekaj nekedarj obče-slavenskega. Jaz nisem navel le dveh primerov, staroslovenskega in staroruskega, temuč tudi vsaj za neketere druge slavenske jezike po enega ali dva, vseh vkup de v et, več naj jih išče, kedor hoče, v Miklošičevi sintaksi. Ali je v tem ali onem jeziku pravilo, ali

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XV. tečaj.

V Gorici, 1896.

VI. zvezek.

Rimska svetišča.

P. C. L.

Sv. Janez v Lateranu.

(Konec).

Zdaj, dragi romar, pa pojdiva dalje v zadnji konec bazilike, kjer imajo lateranski kanoniki ali korarji svoj oltar in kor. Tukaj bova videla nekaj za frančiškanski red in vse častivce sv. Antona Padovanskega posebno imenitnega. Pa preden povzdigneva tja oči, povej mi, ali veš, kaj je to „apsida“, ali prav za prav po gerško v imenovalniku „apsis“? Če ne veš, ti povem jaz. Apsida pomeni sklep cerkve ali bazilike, to je tisti prostor, ki je velikim vratam naravnost nasproti in ga obema v polkrogu skončna stena, ki se na verhu kroži v obok. To je najimenitniši prostor in tako rekoč glava cerkve. Zato stoji zdaj navadno na tem prostoru veliki oltar. Ali nekedaj je stal veliki oltar bolj spred proti sredi cerkve, kaker sva ga videla tudi tukaj v lateranski baziliki. V apsi pa je bil v sredi škofovski tron in od obeh strani ob zidu v polkrogu klopi za kanonike in druge duhovnike. V apsi lateranske bazilike je bil v sredi seveda tron rimskega škofa, to je, svetega očeta pa-

peža. Še zdaj so ohranjene marmornate stopnjice, po katerih je stopalo toliko papežev na tisti najiminitniši tron na zemlji. Trona pa ni več, temuč namestu njega prej omenjeni korarski oltar; ohranjene pa so in še zdaj služijo korarske klopi ob zidu na obeh straneh oltarja. Tukaj opravljajo korarji, ki jih je v lateranski cerkvi osemnajst, vsakdanje cerkvene molitve. Zato se imenuje apsida tudi kor, po gerški besedi *choros*, ki je pomenila prvotno kolo ali krog plesavcev ali pevcev in potem so se imenovali tako duhovniki, ki so okoli škofa v polkrogu peli cerkvene pesmi. Še le dosti pozneje se je začel imenovati kor tisti prostor nad velikimi vratmi, kjer so orglje.

Tukaj sva torej v koru ali v apsidi lateranske bazilike in zdaj, dragi romar, povzdigniva oči proti oboku; na njem se vidi kaker pravim, nekaj za naš red in zlasti tudi za vsakega častivca sv. Antona Padovanskega jako znamenitega, stara slika, ali podoba, ne slikana z barvami in penzeljnom, temuč iz raznobarevnih kamenčkov vmetalno sestavljena, kar se imenuje, kaker veš, mozaična podoba ali mozaik. To podobo je dal narediti papež Nikolaj IV., ki je bil iz reda sv. Frančiška in je vladal katoliško cerkev od leta 1288 do 1292. Delala sta jo frančiškana Jakop Turrita in Jakop Kamerinski po stariših zgledih. Na verhu vidimo v oblakih dopersno podobo zveličarja, kaker se je prikazala prav na tistem mestu rimskemu ljudstvu, ko je papež Siljvester to cerkev posvečeval. Nad glavo Kristusovo je podoba serafina sè šestimi perotmi in v versti ž njo v polkrogu osem kerubinov, po štirje na vsaki strani. Pod Kristusovo podobo se vidi znamenje svetega Duha, golobček, kateremu gre iz kljuna curek vode, ki pomeni milost božjo. Ta curek teče na križ, ki je pod golobcem, in ob križu do tal, kjer se deli v štiri reke zaznamenjane z imeni štirih rek zemeljskega raja. To pomeni milost božjo, ki se razliva na vse štiri dele sveta in se kaže posebno v darovih svetega Duha in svetih zakramentih, posebno svetem kerstu; zato je na sredi križa kaker nekaka medalja z majhino podobo kersta Kristusovega. Na vsaki strani križa prihajajo pit vodo po en jelenček in neketere ovce, kar pomeni razne narode, ki so sprejeli vero Kristusovo in so žejni milosti svetega Duha. V sredi pred križem, ali prav za prav pod njim, je majhina podoba mesta, ki pomeni sveto cerkev, ki jo milost božja obtaka in namaka. Pri mestnih vratih stoji angelj z mečem v znamenje varstva, ki ga zver-

šujejo angelji nad sv. cerkvijo, zlasti njen posebni branivec sv. Mihael. Nad verhovi mesta se vidita sv. aposteljna Peter in Pavel ko čuvaja in variha cerkve. Nad mestom sedi na paljmi ptič feniks. Kakšen ptič je to? nemara ki si že kje bral ali slišal, pa težko vse, kar bi bilo tukaj treba vedeti. Stari Gerk Herodot, ki je živel okoli 450 let pred Kristusom, pripoveduje, da je on tega ptiča videl le v podobah, ker se neki prikaže samo vsakih 500 let, po smerti svojega očeta; perje ima neki nekoliko zlate nekoliko erdeče barve in po velikosti in postavi je podoben orlu. V Helijopolju v Egiptu pa se pripoveduje, pravi, da prinese iz Arabije truplo svojega očeta tja v tempelj sončnega boga pokopat. Tudi drugi stari pisavci pripovedujejo o tem ptiču jako čudne reči, ki so pa očitno le pravljice. Za nas je znamenito, kar piše eden najstariših cerkvenih očetov, sv. Klemen, rimski papež, v pismu do Korinčanov. „Premišljujmo“, pravi, „čudovito prikazen, ki se prikazuje v jutrovih deželah, namreč tam okoli Arabije. Tam je namreč neki ptič, ki se imenuje feniks. On je edinorojenec in živi 500 let in ko se približa čas njegove smerti, si naredi trugo iz kadila, mire in drugih dišav, in ko je njegov čas končan, stopi noter in pogine. Ko pa njegovo meso strohni, pride iz njega nekak červ, ki se redi od ostankov mertve živali, dokler mu zrastejo peroti. Ko dobi potem zadosti moči, vzame trugo, v kateri leže kosti njegovega očeta ter jih nese v daljnem letanju iz dežele Arabije noter v Egipt v mesto Helijopolj, tam jih položi o belem dnevi pred očmi vsega ljudstva na oltar sonca ter odleti potem spet domov. Duhovniki pa preiščejo stare letopise in najdejo, da je čez 500 let spet prišel. Ali naj bi se nam torej nekaj velikega in čudovitega zdelo, ako da stvarnik yseh reči od mertvih vstati tistim, ki so mu služili v zaupanju prave vere, ko nam vendar v ptiču kaže velikost svoje obljube?“

Iz teh besed papeža Klemena vidimo, da je bila pervim kristijanom dobro znana pravljica o ptiču feniksu in so ga imeli za podobo vstajenja od mertvih in večnega življenja, kar je mogočel biti še lažje po drugem spremenu te pravljice, po katerem bi bil ta ptič, ko se mu je bližal konec, sam si naredil germado iz dišečega lesa in na nji se sežgal, pa iz plamena premlajen izletel. Potemtakem je umevno, kako da se podoba ptiča feniksa pogostoma nahaja na starih spominikih iz peryih stoletji kerščanstva, zlasti na kamenitih mertvaških trugah, ki se navadno

imenujejo sarkofagi, pa tudi na mozaikih v apsidah starih rimskih cerkev, razen lateranske tudi pri sv. Kozmi in Damijanu, pri sv. Ceciliji in sv. Praksedi. Navadno sedi na palmovem drevesu prav kakor tudi na tej podobi, ki jo imava v duhu pred očmi. Kakor ptič feniks tako se tudi palmovo drevo po gerško imenuje: phoiniks. Palmja je vže od nekedaj znamenje zmage, prvim kristijanom zlasti zmage nad smertjo, mesom in svetom. Tudi je palmja znamenje raja ali nebeškega Jeruzalema in tako pomeni na naši podobi feniks na palmovem drevesu našega zveličarja v nebeški slavi, ki je vender ob enem v svoji cerkvi do konca sveta.

Zavoljo lepega pomena sva se nekoliko delj pomudila pri mali podobici v sredi pod križem. Glej pa zdaj podobe ob straneh. V enaki velikosti stoje križu na desni mati božja, sveti Peter in sv. Pavel, na levi sv. Janez kerstnik, sv. Janez evangelist in sv. Andrej. Vsi kažejo z eno roko kvišku proti podobi Kristusovi. Pri Mariji kleči v manjši obliki papež Nikolaj IV., ki je dal delati to podobo. V znamenje svojega varstva mu Marija na glavo polaga desno roko. In zdaj poglej, kar je za nas posebno znamenitega; mej Marijo in sv. Petrom stoji v manjši obliki (toliki kakor je papeževa) sv. Frančisek Serafinski, mej sv. Janezom kerstnikom in sv. Janezom evangelistom pa sv. Anton Padovanski. Te dve podobi na tako odličnem mestu ste v resnici nekaj posebnega. Papež Bonifacij VIII. je celo mislil, da je to prevelika čast za ta dva svetnika; zlasti je hotel namestu sv. Antona dati napraviti sv. Gregorja Velikega. Ali ko delavec prvič malme, da odkruši podobo sv. Antona, se podere oder in vsi delavci popadajo na tla; vender se ni zgodilo nobenemu nič žalega. Ko so to sporočili papežu, je spoznal opomin z nebes in preklical svoje povelje. In da se ohrani spomin na ta čudež, je velel pustiti podobo sv. Antona okrušeno; še le pozneje jo je dal popraviti papež Aleksander VII.

Ob spodnjem robu je podoba reke Jordana, ki pomeni zakrament sv. kersta in spominja, da more človek le po tem zakramentu priti v sveto cerkev in v slavo zveličarjevo.

Pod to veliko sliko so mej okni podobe ostalih svetih aposteljnov, kar jih gori ni imelo prostora.

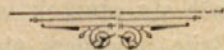
In zdaj se verniva iz apside nazaj v prečno ladijo. Tu najdeva na stenah osem velikih slik, ki nam kažejo dogodke iz življenja sv. Silvestra in cesarja Konstantina Velikega. Sevede

ni gotovo, da se je vse resnično tako zgodilo, kaker je tukaj naslikano. To in ono je pač le poznejša pravljica, kar zdaj priznavajo tudi v Rimu, ker so berila o svetem Siljvestru, kaker so stala prej v brevirju, nadomestili z novimi, v katerih se več ne pripovedujejo tiste reči.

Drugih znamenitosti prečne in stranskih ladji ti ne bom natančniše popisaval, ker ne bi dosti pomagalo. Omeniti vendar moram tronu podobno spovednico kardinalja velikega penitencijarija ali spovednika, ki ima oblast v imenu svetega očeta odpuščati vse papežu prideržane grehe. V stranskih ladjah so lepe spovednice tudi še za šest nižjih penitencijarijev, ki imajo podobne oblasti in so vsi iz reda sv. Frančiška ostrega deržanja. Izpovedati se moreš tu v italijanskem, nemškem, francoskem in španskem jeziku. Njih posebnost je, kaker sva videla že pri sv. Petru, palica, s katero se na glavo dotaknejo spovedanca. Kardinalj veliki penitencijarij sedi v svoji spovednici na cvetno nedeljo zvečer in ker dandanašnji menda navadno nihče ne pride k njemu k spovedi, je njegovo opravilo to, da se vsakega, ki predenj poklekne, dotakne sè svojo palico, s čemer je podeljen odpustek 100 dni.

Naposled ti moram povedati, da ima sveti Frančišek v lateranski cerkvi svojo posebno kapelico, in po pravici jo ima. Ko je namreč nekedaj v Rim prišel, da bi pri papežu Inocenciju III. izprosil poterjenje svojega vodila, je imel papež v sanjah prikazen, kaker bi se hotela lateranska cerkev podreti in vbog menih jo je podpiral, da se ni. Ko je drugo jutro sv. Frančišek prišel pred papeža, je ta precej spoznal, da je bil Frančišek, ki je podpiral cerkev, in je poterdil vodilo, katerega izpolnjevavci so imeli biti cerkvi mogočna podpora. Papež Pij IX. so podelili lateranski kapelici sv. Frančiška tudi porcijunkuljski odpustek.

Neka posebnost, ki se je ohranila v lateranski baziliki pri sveti maši, je ta, da mašniki, ki tu mašujejo, pri „Agnus Dei“ tudi tretjič pravijo: „miserere nobis“, ne, kaker se pravi drugod: „dona nobis pacem“.

Življenje in poveličanje svetih gorkumskih marternikov.

(P. A. M.)

VII. Poglavlje.

Življenje in čednosti sv. Janeza iz Ostervika, — sv. Janeza iz reda sv. Dominika, — sv. Adrijana iz Hilarenbeka, — sv. Jakoba Lakopija, — sv. Adrijana Walterja. — Število sv. marternikov in pomen tega števila.

Janez je bil rojen v Osterviku, neki vasi na Brabantskem, blizu Hertogenboska. On je bil redovnik v samostanu Rugge, kjer so bili vmorjeni naši sveti marterniki. V tem samostanu so živeli regularni kanoniki sv. Avgušтина. Predstojniki so poslali Janeza v Gorkum, da bi tam vodil samostan redovnik istega reda sv. Avgušтина. Pervotno je bil ta samostan le priprosta hiša tako imenovanih begink; pozneje pa se je spremenila ta hiša v samostan, ki je obdržal svoje pervotno ime beginak. V tem samostanu pobožnih redovnic je našel največe vboštvo. Zanikernost in zapravljivost prejšnjih oskerbnikov in predstojnikov je bila vzrok, da je bilo prodano mnogo zemljišča in je padel samostan iz velikega bogastva v največe vboštvo. Toda ta časna nesreča je postala po božji milosti velika dušna sreča za samostansko družino in ob enem je bila vzrok, da so se redovnice odlikovale v najlepših čednostih. Ker se je bilo namreč njih premoženje tako močno skerčilo, so se same od sebe poprijele veče gorečnosti v spolnovanju svojih dolžnosti, veče zmernosti v vseh rečeh ter se storile se svojim bogoljubnim življenjem in pridnim ročnim delom dopadljive Bogu in ljudem. Pod vodstvom sv. Janeza se je ta ostri in natančni samostanski red še bolj vestno in zvesto deržal. Nagovori tega sv. marternika do redovnic so bili sicer priprosti ali polni lepih naukov in zelo spodbudljivi k redovniški popolnosti. Ni se vstrašil, ne branil z onimi devicami vred terpeti pomanjkanje in težavo vboštva. Zadovoljen je bil se slabo in pičlo hrano, vedno je bil poterpežljiv in vesel, čeravno je bil vže siv starček in slabega želodca. Ko so se bili hezi polastili Brile in celega otoka, so prihruli tudi v samostan Rugge, ga oropali in na to do tal porušili. Pri tem je preterpel eden redovnikov prelepo marterniško smert, ker se

ni dal prisiliti ne sè žuganjem, ne s pretepanjem, da bi bil zaklinal: „Živeli hezi!“ Zarad tega so mu hezi odrezali nos in ušesa ter jih pribili na mestna in cerkvena vrata v razveseljevanje zdivjanega ljudstva.

Po dolgotrajnem zaničevanju in terpinčenju so ga vstrelili. —

Ko je zvesti služabnik božji Janez slišal o častitljivi marterniški smerti svojega sobrata, se je tudi v njegovem srcu vnelo goreče hrepenenje po marterniški smerti, tako da je pogostokrat zdihnil: „O, da bi Bog tudi meni dodelil milost enake smerti“. Ko je to slišala neka stara redovnica, ki je bila njemu v postrežbo odločena, je rekla: „Bog Vas tega obvaruj, oče. Bog ne daj, da bi morali Vi tako strašno smert preterpeti. On pa je le ostal pri svojem serčnem hrepenenju ter ponavljal: „O, da bi me Bog storil vrednega te milosti.“ Bog je vslišal njegove prošnje. Dobri starček je bil prištet mej svete marternike ter prejel krono popolne ljubezni na tistem kraju, kjer je bil pričel in kjer je napredoval v duhovnem življenju. Teh petnajst doslej imenovanih svetih marternikov so bili prijeli v Gorkumu precej pri izročitvi mestnega gradu in v ječo vergli. Ostali štirje pa so bili prignani iz drugih krajev in po božji previdnosti so bili združeni z onimi kot tovariši istega marterništva in iste krone. Pervi je bil prigan Janez, hornarski župnik, dominikan iz kolinske provincije. Očitati so mu, da je zunaj samostana nosil obleko svetovnih duhovnikov; pa, kaker jaz menim, po krivici. Zakaj najbrež je to storil iz tega vzroka, da bi se lažje ognil marsiketeri nevarnosti pri izvrševanju svojih dušno-pastirskih dolžnosti. Njegovi višji so mu bili to tudi dovolili, kaker je bil spričal s pisanim spričalom pred tistimi, ki so imeli v tej zadevi odločevati. Dokazano je tudi, da je izverstno in pridno opravljal svojo službo in sovražil novo krivoverstvo. To pričajo tudi njegova dela. Ko je bila namreč gorkumska duhovščina na gradu zaperta, je on večkrat prišel v mesto, da je delil katoličanom svete zakramente, posebno da je kerstil otroke. Tako je bil enkrat nemudoma poklican iz Hornarja v Gorkum, kerstit nekega otroka. Berž se je napravil na pot in nič hudega sluteč je prišel v Gorkum. Razkačeni hezi so ga zgrabili, vlekli na grad in zaperli v ječo, kjer so bili vže drugi marterniki. Ker je pogostokrat prišel iz svoje župnije v Gorkum, so ga hezi, po svoji navadi, obdolžili izdajstva. Seveda

je bil pravi vzrok zanj, kaker za vse druge, leta, ker je bil redovnik in duhovnik, ker je bil katoličan in branitelj rimske, to je apostoljske vere. Po božji dobrotljivosti je zarad tega tudi dosegel z drugimi vred enako marterniško smert in krono zmage.

Adrijan iz Hilvarenbeka, mesta na Brabantskem, se je posvetil službi božji vže v svoji najzgodnji mladosti ter stopil v sv. red premonštratenzov in sicer v samostan Midelburški v Zealandiji, najberž okolu l. 1547.

Pri svoji sv. smerti še ni bil čez 40 let star.

Bil je mož miren, skromen, poln najlepših čednosti in ljub vsakemu. Pet in dvajset let je bil preživel nepretergano v samostanu, ko so ga njegovi predstojniki poslali okrog velikenoči l. 1572 za župnika v Munster, nekje na skrajni meji Holandskega, tamkaj kjer se izliva reka Mas v morje. Njegov prednik v tej službi, ki je bil ravno kar vmerl, se je tudi imenoval Adrijan in je bil iz tegaistega reda in samostana. Ljudje so bili v tej župniji vže okuženi od krive vere in zarad tega je bila služba jako težavna. Vender je Adrijan pokorno sprejel to službo ter šel nemudoma na odločeni kraj. Tako se je malo zmenil za vse težave, da bi bil skoraj pozabil vzeti seboj na pot potrebno hrano, ke bi ga ne bil na to opomnil samostanski predstojnik. Ta je namreč prav po očetovsko vladal samostansko družino kot namestnik opata, Nikolaja iz Kastru, takratnega škofa midelburškega. Ko se je Adrijan peljal na barki na Holandsko, je nastala velika nevihta, tako, da so bili vsi v smertni nevarnosti. Vender je takrat smerti ušel, ker ga je bil Gospod zato izvolil, da bi čez nekoliko mesecev, sè svojo smertjo poveličal Boga in sv. cerkev. Tisti kratki čas svojega službovanja je skerbno čul nad sebi izročeno čredo.

V noči pred 7. julijem so ga napadli v lastni hiši povodni hezi, ter odpeljali njega, njegovega kapelana in kapelanovega očeta, sivega starčka, v Brilo. Mej potjo so prišli do neke vasi munsterske župnije Hajde po imenu. Vojščaki, ki so najberž mislili, da od teh jetnikov tako ni nič pričakovati, so rekli ribičem tega kraja, da so pripravljeni spustiti te jetnike, ako jim oni plačajo sodček piya. Pa nobeden teh terdih in nevhvaležnih ljudi ni hotel plačati tega majhinega denarja za svojega dušnega pastirja. Ko so prišli v Brilo, so bili z drugimi gorkumskimi marterniki zaperti in terpinčeni. Posebno veliko vdanost in

serčnost je kazal Adrijan. Njegov lepi zgled je vse jetnike močno spodbujal in zaradi njegovih čednosti so ga vsi spoštovali.

Jakob Lakopius je bil rojen v Aldenardu v Flandriji ter živel kot redovnik v premonštratskem samostanu blizu Midelburga. Bil je bistrega duha in znanstveno jako izobražen mož. Zavoljo svoje vljudnosti in prijaznosti je bil od začetka ljubljenec vseh sobratov. Zavoljo njegove mladosti in lepega obraza so ga njegovi tovariši navadno klicali „Jakec“. Ko so pa l. 1566 krivoverci divjali po deželi in posebno svete podobe pokončavali, se je mej drugimi dal zapeljati od krivoverskih učencov tudi Lakopius. Bog, po čigar previdnosti njegovim izvoljenim vse v dobro služi, je to dopustil ter ga tudi zopet spravil na pravo pot. Najpoprej je zapeljani mladi redovnik pričel celo v samostanu prav prederzno, da brezbožno govoriti o katoliških resnicah, na to je pobegnil iz samostana ter postal krivoverski pridigar. Spisal je tudi neko krivoversko knjigo, pod naslovom: „Defloratio aureae Legendae“.

Toda vsmiljeni Bog ga ni pustil dolgo v taki dušni slepoti. Kot dobri pastir je kmalu iztergal zgubljeno ovčico iz žrela satanovega ter jo nazaj pripeljal k čredi prave cerkve. Čez nekaj mesecev se je vernil Jakob ves skesan v svoj samostan, je prosil svoje sobrate očitno odpuščanja ter se odpovedal in preklical vse krivoverske nauke. Knjigo, katero je bil sam spisal, je vergel tudi sam v ogenj. Da bi se to njegovo sramotno delo poprej pozabilo, so ga njegovi višji predstavili na Marijin otok v okraju Geldern. Tamkaj je lepo in spokorno živel. V tem samostanu je spisal več knjižic zoper krivoverce, da bi tako nekoliko popravil pohujšanje.

Ko so ga v Brili krivoverski pridigarji spraševali, mu je grof Lumnij očital njegov odpad iz reda. Lakopius tega sicer ni tajil ali zagotovil ga je, da ga zdaj po božji milosti nobena martra ne bo odvernila od spoznane resnice.

Pravi brat Jakoba, ki je bil tudi premonštratenz, je bil vže imenovani prednik sv. Adrijana v munsterški župniji, pobožen, moder in s celim srcem katoliški veri vdan mož. Preserčno je ljubil svoje stariše, jih imel pri sebi ter jim stregel kot dober in hvaležen otrok.

Jakoba so mu bili poslali višji kot kaplana posebno iz tega namena, da bi ga on bolj vterdil v veri in pobožnosti. Po

smerti brata župnika je ostal ta kot kapelan tudi pri njegovem nasledniku ter ž njim vred prejel marterniško krono, ko je bil 30 let star.

Andreja Valterja, župnika v Hajnortu blizu Dordrehta so vgrabili v lastni hiši roparski hezi ter ga peljali v Brilo. Tamkaj je postal deležen terpljenja in krone z drugimi marterniki vred. Tudi na tem možu se je pokazala čudovita dobrotljivost božja. Zakaj kot župnik ni živel popolnoma nesvarljivo. Pa Bog ga je po svojem neskončnem vsmiljenju storil vrednega marterniške časti.

To je, kerščanski bralec, versta devetnajst svetih marternikov.

Kar se tiče tega od Boga odločenega števila, smemo misliti da pomeni število deset — spolnjevanje božjih zapovedi in število devet — vživanje nebeškega veselja. Božja postava je namreč zapopadena v desetih božjih zapovedih, množica nebeških duhov pa se deli v devet korov. Sè spolnjevanjem božjih zapovedi tedaj, so našli naši sveti marterniki pot in vrata v družbo svetih angeljev.

Povedali smo vže, da so prejeli krono zmage zadnji trije marterniki namesto onih treh odpadnikov, ki so bili zaperti v Gorkumu, potem prignani v Brilo in so bili vže dosti terpeli za sv. vero. Gotovo bo želel marsiketeri zvedeti, kakošen je bil konec teh odpadnikov.

To hočemo prihodnjič ob kratkem povedati in sicer le iz tega namena, da bi pri tem boljše spoznali nezapopadljivo božje vsmiljenje in da bi bili napolujeni sè sv. strahom pred njegovo pravično sodbo.

Blaženi Teofilj iz Korte.

VIII. POGlavJE.

**Blaženi Teofilj vstanovi ritir v Zuani in v Fukečiju ;
njegova prerokovanja in čudeži.**

Ko je blaženi Teofilj končal svoje postne pridige v Korti, je takoj začel misliti tudi na to, za kar so ga že prej predstojniki

odločili, da namreč vpelje na Korziki v kakem samostanu prvotno ostro življenje ali ritir. Akoravno se mu je to doslej povesod ponesrečilo, kaker je bilo v prejšnjem poglavju povedano, vender mu zato serce in vpadlo, mariveč se je s terdnim zaupanjem ynovič poprijel terdega dela. Šel je z bratom Jožefom nazaj v Bastijo, od koder ga je provincijalaj poslal v zuanski samostan, če je tudi sam le malo upanja imel, da bi se tamkaj dalo kaj opraviti. Bil pa je ta kraj kakih 50 milj oddaljen od Bastije. Ko je blaženi Teofilj se svojim neločljivim tovarišem bratom Jožefom tjakaj dospel, je po svoji navadi začel brez odloga svoje delo. V nastopnem govoru je zè vso gorečnostjo in vnemo svojim sobratom pred oči postavil, da je treba sveto vodilo natanko spolnjevati, ako hoče redovnik Bogu dopasti in popolnost v čednosti si pridobiti. Nekateri izmej redovnikov so bili sicer nekoliko nepripravni za vpeljavo ritira, in tudi prebivalci kraja so nekoliko godernjali, ko so zvedeli, kaj se sè samostanom namerja, vender pa ni bilo očitnega nasprotovanja. Čez deset ali dvanajst dni je bilo za gotovo odločeno, da se ritir vstanovi in zavoljo tega se je tamošnji gvardijan, p. Malahija, prostovoljno in rad odpovedal službi predstojnika, in namestu njena je po določbi provincijaljevi p. Teofilj sprejel predstojništvo. Na slovesen način je bil novi ritir v Zuani vstanovljen in blaženi Teofilj je nemudoma začel novo življenje vpeljavati in odstranjati razvade, ki so se bile v teku let vteple v samostan.

Najprvo je glede molitve vpeljal, da so o polnoči vstajali in šli na kor k zjutranjicam. To se je nekaterim razvajenim že pretežavno zdelo in zato so zapustili samostan v Zuani in so bili drugam prestavljeni, kajti vsakemu je bilo na prosto dano strogemu življenju v ritiru ali podvreči se ali pa ne. Tako se je zgodilo, da sta samo še dva patra ostala pri blaženem Teofilju. Nekega dne je moral dva patra poslati v neko bližnjo župnijo, da sta pri spovedovanju pomagala. Da bi molitev na koru ne izostala, je poklical p. Teofilj svojega zvestega brata Jožefa, ki je znal latinsko brati, in šla sta na kor ter opravila molitve samo da se navada skupne molitve ni pretergala.

Strogo je nadalje gledal na to, da se je sveto vboštvo zè vso natančnostjo deržalo. Pregledal je posamezne celice ali izbe, in kjer je kaj nepotrebnega našel, se je moralo odstraniti. Odpravil je tudi vsakoletno navadno biro žita in vina, namreč v tem pomenu, da se te reči niso nabirale za celo leto, mariveč le

za sproti. Odstranil je štiriindvajset panjov čebel, katere je samostan imel; zaterl je mali vinograd, ki je bil v samostanskem vertu. Svete maše so opravljali ne plačane, brali so vse za dobrotnike. Kratko rečeno, oropal se je blaženi Teofilj vsega popolnoma in se je terdno zanašal le na previdnost božjo. Značiti se bode to marisiketeremu čudno, da, tudi nespametno zdelo, kaker se je to zgodilo tudi pri tamošnih prebivalcih, ki so djali opazivši tako odpoved vsega posvetnega: „Vbogi menihi, kako bodeste mogli živeti?“ Blaženi Teofilj pa jim je odgovoril: „Zato bode že Bog skerbel“. Ta zaupanja polni odgovor naj tudi nam velja, da ne bode mo se svojo slabo pametjo obsojevali djanja, katerega so zmožni le svetniki. Da pa svetnik ni napačno sodil ko se je popolnoma na božjo previdnost zanašal, to se je pokazalo kmalu. Ljudje so namreč videč tako popolno vboštvo v samostanu, donašali obilno miloščino, tako da je zadostovalo za osemnajst oseb, ko je poprej šest oseb komaj se preživelo. Še več, darovi so tako obilno dohajali, da je bilo treba prositi dobrotnike, naj za nekaj časa nehajo miloščino donašati. Število samostanskih prebivalcev se je kmalu začelo zelo množiti, tako da so morali k staremu poslopju nekoliko dozidati; v tem novem poslopju, katero je pa bilo po zahtevi ritirov čisto priprosto in vboštvu primerno zidano, so pridobili dvajset novih celic.

Posebna dolžnost v ritiru pa je bilo strogo molčanje in samostanska tihota, in na spolnjevanje te dolžnosti je blaženi Teofilj natančno deržal. Ko je nekedaj šel v postnem času v Zalano, da bi tamkaj imel postne pridige, priporočil je bratu Jožefu, naj na to gleda, da se bodo vse postave ritira tudi v njegovi nepriučnosti na tanko spolnjevale. Nekega dne se pripeti, da je eden izmej bratov v času razvedrenja nekoliko preveč na glas govoril in brat Jožef ga je zaradi tega posvaril. To posvarjenje pa je dotični za zelo vzel in se je zaradi tega pri p. Teofilju pritožil. Ko se je ta vernil, se je tako vedel, kaker da mu nič ni znano, ali pri neki drugi priložnosti je onega brata posredno posvaril. Bilo je namreč nekega dne, ko je bilo nekaj duhovnikov pri obedu. Brat Jožef je bil v kuhinji in pripetilo se mu je, da je s krožniki nekoliko zaropotal. Blaženi Teofilj ga je takoj poklical v obednico ter ga je v pričo vsih ostro posvaril in mu pokoro naložil. Vbogi brat Jožef je to posvarilo sicer ponižno in molče sprejel, a vender je v svojem sercu mislil, da tega posvarila ni zaslužil. Kmalu potem je šel

Blaženi Teofilj miloščino nabirat in vzel je seboj brata Jožefa, kateremu pri tej priložnosti reče : „Brat Jožef, prenašaj poterpežljivo to svarjenje zaradi ropota krožnikov. Nisem te zavoljo tega ropota posvaril, mariveč zato, da sem dal onemu bratu, ki se je zavoljo tvojega opominjevanja pritožil, spoznati, da se mora sveto molčanje v ritiru na tanko spolnjevati.

Enako strog je bil blaženi Teofilj tudi glede skupnega življenja, in ni dovolil, da bi kedo izmej bratov imel kaj posebnega bodi si v hrani ali pa tudi v kaki drugi stvari. Tako n. pr. je živel v Zuani častitljiv starček p. Bonaventura iz Pianele, in le-ta ni nikedar jedel mesa, keder jim ga je kak dobrotnik poslal, mariveč samo juho. Neka pobožna ženica pa, ketera je k njemu k spovedi hodila, mu je vsaki dan prinesla dva majhina hlebčka kruha iz kostanjeve moke in zraven nekaj navadnih kostanjev. P. Teofilj ga je zavoljo tega ljubeznjivo posvaril, da naj nikar neima teh posebnosti, mariveč naj se poslužuje navadne skupne hrane. P. Anton od sv. Lovrenca je nekedaj dobil v dar dve ali tri unče tobaka za nos, in p. Teofilj mu je zapovedal, da mora ta tobak djati k onemu, ki je za skupno rabo vsih odmenjen.

Kaker pa je bil strog v teh rečeh, tako je bil pa v drugih rečeh prizanesljiv, kaker so že okoliščine bile. Neki brat novinec ki je imel oskerbovanje verta, je bil nekega dne zelo razserjen, ker je neki drugi brez njegove vednosti nekaj cvetlic v gredice posadil. V tej svoji nevolji je vse te cvetlice populil in pokončal ter je hotel raji red zapustiti, kaker pa da bi se podvergel kazni, ki jo je s tem svojim ravnanjem zaslužil. P. Teofilj pa ga je s tako milobo in prizanesljivostjo posvaril, da je novinec bil jako skesan ; poboljšal se je tako, da je naposled bil vsem v izgled svetega življenja. Posebno pa je bil p. Teofilj poln vsmiljenja do svojih bolnih bratov ; oprostil jih je vsake ostrosti, ketera bi jim bila kako neprijetnost ali težavo delala ; prav pogostokrat jih je obiskal in skerbel, da so imeli vso mogočo postrežbo.

Še bolj pa kaker z besedo si je blaženi Teofilj vsih serca pridobil sè zgledom svetega in čednosti polnega življenja. Njegova obleka je bila vedno najslabša in zakerpana in ni gledal na to, kako je bilo narejena, ali mu je bila prav ali ne. Brat Jožef je bil tedaj samostanski krojač, pa za ta posel le malo izurjen, in je nekedaj dal p. Teofilju habit, ki je bil zelo ozek in zanj nič pripraven ; ko ga je prosil, da mu tega za zlo ne

vzeme in da hoče habit popraviti, ni hotel blaženi Teofilj o tem nič slišati, mariveč je terdil: „Nič ne de, za me je že dober.“ — Akoravno je bil bolehen in je imel bolezen, v kateri ne bi bil smel težkih del opravljati, je vender le mnogo z rokami delal; ni samo hodil na biro od hiše do hiše, ni le po samostanu po-metal, v kuhinji posodo vmival, ampak tudi kamenje donašal, pesek in drugo, kar so zidarji potrebovali. Zastonj je bilo, da so ga bratje in drugi zvananji svarili, naj se varuje in se ne žene-tolikanj.

Keder se mu je kaka krivica zgodila, jo je vselej sè vso ponižnostjo in poterpežljivostjo prenašal. Nekikrat je bil eden patrov zelo nejevoljen, ko mu je p. Teofilj določil, o kateri uri, da naj mašuje; mislil je, da se mu je s tem krivica godila in se je zaradi tega pri p. provincijalju pritožil zoper patra Teofilja. P. provincijalj je priterdil in je zaradi te nepravilnosti patra Teofilja očitno grajal. Ko je potem p. Anton od sv. Lovrenca šel v izbo p. Teofilja, da bi ga tolažil zaradi sprejete krivične-graje, mu je ta odgovoril: „Vbogi! celo leto morajo slišati od mene svarjenja in opominjevanja, ali je kaj čudnega, če se enkrat proti višjim predstojnikom pritožijo?“

Tako je bilo tedaj v zuanskem samostanu novo življenje v najlepšem tiru in zdelo se je, da so se povernili tisti prvi časi, ko je sv. Frančišek red vstanovil. Daleč na okrog se je širil glas o svetosti življenja v tem samostanu in vse se je čudilo nad tako ostromostjo in popolnostjo, mnogi so rekli, da v Zuani ne prebivajo ljudje, mariveč angelji.

Kaker poprej v Čiviteli in Palombari, tako je bil tudi v Zuani p. Teofilj nevtrudljiv za pridigovanje in spovedovanje, kaker tudi pri obiskovanju bolnikov v okolici. Bogu samemu je znano, koliko duš je blaženi Teofilj zopet k Bogu nazaj pripeljaj, ko so bile vsled mlačnosti in smertnih grehov od njega že dolgo ločene. Prebivavci Korzike so mej seboj tekmovali zanj, da bi ga imeli v svoji sredi in bi poslušali prepričevalne in nebeške moči polne besede, s katerimi je božje nauke razlagal. Duhovni in posvetni iz Kampalore so zelo obžalovali, da so blaženega Teofilja, ko je v prvič k njim prišel, tako žalili se svojim obnašanjem, in oni, ki so proti njemu najbolj divjali, so hoteli pod njegovim vodstvom duhovne vaje delati. On jim je vstregel in se je pri tem tako obnašal, da ni niti na najmečji način pokazal, da se spominja krivice, katero so mu nezasluženo-

storili. Ko so skesani in obžalovaje ga odpuščanja prosili: „Odpusti nam, ker smo bili zapeljani,“ jim je smeje odgovoril: „Bog je tako hotel.“ In prosili so ga, da bi prišel v Kampoloro ter tudi tam vstanovil enak svet ritir, keterega blagoslov so v Zuani občudovali. Se ve, da te prošnje za sedaj ni mogel spolniti, ker ni bilo v njegovi moči to storiti brez dovoljenja prednikov.

Mej tem so pretekla štiri leta, odkar je bil blaženi Teofilj na Korziki. Rimska provincija pa ga je zelo pogrešala, mnogo jih je bilo, ki so želeli, da bi se zopet med nje povernil. Tej želji je vstregel tedanji poglavar celega reda in poklical je blaženega Teofilja ter mu zapovedal, naj se zopet verne v samostan Čivitele. To se je zgodilo leta 1734. Akoravno je p. Teofilj zelo ljubil novi ritir v Zuani, vender se je na prvi klic odpravil tja, kamer ga je pokorščina zvala. Za tovariša pa si je izbral brata Friderika od sv. Lucije in ž njim se je odpravil na pot. Prebivalci Zuanski so se le težko od njega ločili, ker so ga zelo čislali in ljubili; spremljevali so ga mnogoštevilno do morja, se solznimi očmi so se poslovili od svojega najboljšega duhovnega očeta, ker nekaj jim je reklo, da ga ne bodo več mej sabo videli. Blaženi Teofilj se je pa odpeljal po morji proti Toskani v Livorno, in od tukaj je šel po kratkem počitku naravnost v Rim, iz Rima pa v Palombaro in Čivitele, kamer je prišel l. 1735. Ni moči popisati veselja, s katerim so tamošnji redovniki in drugi posvetni prebivavci blaženega Teofilja sprejeli. Vsi so se gnjeli okolu njega, vsi so ga hotli imeti za duhovnega voditelja. On pa je vse ljubeznjivo objel ter jih tolažil in opominjal k popolnosti čednostnega življenja.

Čez nekoliko časa pa se je zgodilo, kar je serce blaženega Teofilja z nepopisljivim veseljem navdalo. Pričela se je namreč v Palombari prva preiskava glede njegovega najljubšega prijatelja in duhovnega očeta, patra Tomaža od Kore, da bi bil mej blažene prištet. Se ve da je bil p. Teofilj eden iz mej najveljavnejših, ki je imel pričati o svetosti, čednosti in neomadežanem življenju patra Tomaža. Z velikim veseljem in navdušenostjo je storil, kar je bilo od njega zahtevano. Znamenito je, kako je pri tej priložnosti o blaženem Teofilju sodil škof Nikoterski, ki je vodil to preiskavo. Mej drugim je terdil, da je p. Teofilj, ki je imel pričati za p. Tomaža, večji svetnik, kakor ta sam, in da je svetnika o svetniku izpraševal. Po končani preiskavi se je zopet vernil v Čivitele, toda le za malo časa.

Patri toskanske provincije so že dalj časa gojili željo, da bi se tudi v njih provinciji eden ali drugi samostan vredil podobliki ritira. Pa ta njih želja se jim ni vresničila, ker je vednota ali oni vzrok to oviral. Ko je pa tisti čas p. Janez Anton od sv. Križa rodom toskanec postal generaljni minister celega reda, tedaj je takoj odmenil p. Teofilja in ga odposlal v Toskano, da bi, ako je božja volja, vpeljal kak ritir. Vesel se poda p. Teofilj na pot; spremljal ga je pa p. Filip iz Kastiljiole. Prišla sta srečno v Toskano in po dogovoru s tamošnjim patrom provincijaljem sta se odpravila v Fukečijo, kjer naj bi se vstanovil novi ritir. Pri tej vstanovitvi pa se mu je enako godilo kakor v Kampolori, Nonci in Kačji; prebivalci našantani morebiti tudi od nezadovoljnih redovnikov, so se sè vso silo vstavljali vsaki prenovitvi. Toda Teofilj ni zgubil zaupanja, akoravno je imel mnogo preterpeti; serce mu vender le ni vpadlo; koliker bolj so proti njemu divjali, tolikanj bolj je bil ponižen in poterpežljiv, in ravno s poterpežljivostjo je zmagal. Ne samo redovniki so se mu popolnoma vdali, mariveč tudi zvanjani so se vneli za novo samostansko življenje. Da bi prebivalce še bolj za to vnel, je imel na praznik sv. Antona Padovanskega slavnostno pridigo, v kateri je s takim prepričanjem, s tako vnemo in zgovornostjo opisaval duhovne dobičke ritirov, da so vsi stermeli, in kakor so poprej nasprotni bili, tako so zdaj želeli, da se ritir vstanovi in vterdi. Posebno pa je bil neki Anton Dominik Čeki, pek v Fukečiji, ki je bil tako vnet za novi ritir, da je obljubil samostan s potrebnim kruhom preskerbeti.

Kako se je življenje v novem ritiru hitro predrugačilo, o tem mi še govoriti ni treba, ker smo videli že, kako se je to godilo v drugih ritirih po njem vstanovljenih in vravnavanih. Tako je tudi samostan v Fukečiju postal duhovni vert svetosti, tiho zavetjišče sladkega miru in izvir sreče za vso okolico. Tudi tukaj je bilo poprej mnogo razvad, katere je p. Teofilj polagoma in sè vso modrostjo odpravil. Poprej je bil samostan vsakemu moškemu odpert in s tem se je motila samota in molčanje; dal je tedaj p. Teofilj napraviti vrata, katera naj bi prosti vhod zabranila. Pri zgradbi teh vrat pa se je to-le zgodilo. Brat Janez iz Čivitele, kateremu je p. Teofilj naročil jih narediti, ker je bil izurjen mizar, je sè sekiro obdelaval neki hlod. Po nesreči naleti sè sekiro v velik žebelj, ki je bil v hlodu skrit, in sekira se je tako pokvarila, da bi jo bil moral kovaču dati, da jo popravi.

P. Teofilj ravno na to pride ter prime sekiro v roke rekoč: „O vbožec, kako bodeš pa zdaj dalje tesal,“ in jo zopet položi na njen prostor. Ko jo je potem hotel brat Janez kovaču v popravo poslati, vidi, da je bila že zopet cela in brez vsakega poškodovanja. Zelo se začudi in hvali Boga.

Neki Frančišek Gvidoti, ki je bil zaradi postavljenih vrat zelo nevoljen, ker so mu branile navadni prosti vhod v samostan, je nekega dne vrata snel ter jih nesel na prod reke Arno. Pri tem pa je zadel ob kropilni kamen, katerega je nekoliko okrušil. P. Teofilj pa se zaradi tega ni jezil, mariveč je goreče zanj molil, da bi spoznal svoje napačno ravnanje in se poboljšal. In res, komaj sta pretekla dva dni, je prišel ves skesan in poklekivši pred Teofiljem ga je prosil odpuščanja. Teofilj ga je pogledal sè svojim milim očesom, vzdignil in objel. Spovedal se je potem Teofilju in odslej je bil njegov duhovni sin.

Nekatere pobožne žene so imele navado, da so o posebnih praznikih same oltarje v cerkvi okinčale; p. Teofilj tega ni terpel in je tudi to razvado odpravil.

Udje neke pobožne bratovščine, ketera je redovnikom cerkev odstopila, so imeli ne slabo navado, da so se neki gotov dan k skupnemu obedu zbrali, h kateremu so povabili tudi samostanskega predstojnika. P. Teofilj je prvo leto šel tje, pa še le proti koncu obeda in je le nekoliko pokusil vina, katerega so mu ponudili; drugo leto pa je to običajno obedo že odpravil. — Natančen je bil v spolnjevanju molčanja in je strogo zahteval, da tudi drugi o zapovedanem času ne govorijo. Nekikrat je prišel v samostan pater vizitator, in Teofilj je šel k vratam, da bi ga spodobno sprejel in pozdravil. V tistem trenutku pa, ko vizitator vstopi, se da sè zvoncem znamenje molčanja. P. Teofilj se globoko prikloni vizitatorju in ne da bi besedico spregovoril, otide. Drugi krat je prišel p. provincijal v samostan in p. Teofilj je bil pri njem v obednici; ko pa zvonec zapoje v znamenje, da se prične čas molčanja, se prikloni in gre iz obednice.

Enako strogo je tudi zahteval, da so vsi spolnjevali enakost v skupnem življenju od gvardijana do zadnjega lajika, in nikaker ni dopuščal, da bi kedo kako izjemo delal. Neki novic je dobil v dar majhino steklenico vina, in p. Romolo, ki je bil vodnik novincev, je zaradi malenkosti dovolil, da si ga sme obdržati. P. Teofilj pa, ko je to izvedel, je oba očitno opominjal in jima pokoro naložil. Vsaki mesec je pregledal celice, in pri

taki priliki je enkrat pri enem bratu našel nekaj malega suhega grozdja, zato ga je kaznoval. Neki drugi brat je prinesel v obednico glavico česna, da bi ga jedel. Teofilj, ko to vidi, mu zapove v sredi obednice poklekniti in se pregreška obtožiti. Čudno se vam bode zdelo, pravi, da vas za tako majhino stvar kaznujem, pa vedite, ke bi vas v majhnih rečeh ne opominjal in ne kaznoval, bi iz majhnih vedno večje in večje nerednosti prihajale. To, kar človek zavžije skupno z drugimi, je koristno za dušo in telo; to pa, kar po strani zavžije, je nezmernost.

Sveto vboštvo je, kaker je bilo že drugod rečeno, zelo ljubil in čislal, zato je tudi tukaj vpeljal, da se smejo sè živežem le od dne do dne preskerbeti, zraven pa se popolnoma zanašati na božjo previdnost. Rekel je navadno, da, kjer se tako vboštvo popolnoma spolnuje, tam je tudi vsega v obilnosti. To se je tudi v Fukečiju resnično pokazalo, zakaj, odkar je bil tamkaj ritir vpeljan, je moglo v samostanu še enkrat toliko redovnikov se preživiti kaker poprej, in je še vsega ostajalo. Denarja ni hotel nikedar sprejeti. Navada je bila, da je na velikonočno nedeljo prišlo v cerkev veliko romarjev, ki so šli okolu altarja in so nanj denar pokladali. Ko je p. Teofilj to zapazil, je v sveti nevolji zaklical: „Kaj je ta gerdobija?“ in z roko pometal ves darovani denar po tleh, od koder so ga otroci z velikim veseljem pobrali. Večkrat je šel tudi v kuhinjo pogledat, če ni tam kaj odveč, in keder je kaj tacega našel, je kuharja ozmerjal ter mu naročil, da ne sme nič več vzeti, kaker koliker je neobhodno potrebno.

Če je na tleh našel kako zerno fižola ali graha, je zapovedal to pobrati in porabiti, ker je kervav dar dobrotnikov. Nigdar se ni pritožil o jedi, če je bila še tako slabo pripravljena; večkrat se je zgodilo, da je prišlo na mizo kako že červivo zelišče ali smerdljive ribe; nihče ni mogel jesti; on pa je molčal in svoj del pojedel. Akoravno pa je bil sam do sebe zelo strog v tej zadevi, vendar ni dopuščal, da bi kuhar preveč terpinčil brate sè slabo pripravljenimi jedili, in če se je to zgodilo, je kuharja kaznoval in ga odstavil. Do vbogih je bil zelo radodaren in nobeden ni smel brez kakega daru odslovljen biti. Rekel je navadno: „Ako bomo dali, bomo tudi imeli.“ Ne pa samo za telesne darove je skerbel, temveč tudi za dušne, ker večkrat je šel mej božce in preden jim je miloščino delil, jih je nekoliko učil

v kerščanskem nauku. Vratarju je zapovedal, da mora vselej nekoliko z berači moliti, preden jim kak dar podeli.

Tako je blaženi Teofilj povsod iskal le čast božjo in zveličanje duš; kedor pa Boga poveličuje, tistega bode tudi Bog poveličeval, kaker govori sv. Duh. Blaženega Teofilja je Bog že v življenju poveličeval, ko mu je dal dar prerokovanja in čudodelnosti. Neki duhovnik Bernardin Peri je imel bratranca, ki je hotel stopiti v red; ker je bil pa že nekoliko prestar, se to ni moglo zgoditi, ker bi bilo zoper redovna določila. Prosil je tedaj p. Teofilja za pomoč in svet, in ta mu reče: „Priporočite se Bogu, vaš bratranec bode postal redovnik“. Tako se je tudi zgodilo, ker čez eno leto je bil sprejet v red. Neki Liborij Benvenuti je nekam založil ali zgubil pobotnico, katera je spričevala, da je neki dolg poplačal. Ko oni, kateremu je dolg poplačal, to zve, je bil tako hudoben, da je dolžnikovo nesrečo zlorabil in plačanje dolga še enkrat zahteval. Revez je bil zelo žalosten pa si ni mogel pomagati, obsojen je bil, da mora dolg poplačati. V tej stiski se njegovo žena oberne k p. Teofilju in se njegovi molitvi priporoči. Blaženi Teofilj jo je potolažil in ji priporočal, naj popolnoma zaupa v Boga, pobotnica se bode že našla.

Čez malo dni jo njen sin najde v nekem predalčku.

Neki krat je bil poklican k bolnemu sinu nekega zdravnika. Ni bilo zanj več upanje, da bi ozdravel. Blaženi Teofilj ga blagoslovi in žalostne stariše potolaži, da bode sinček ozdravel ter redovnik postal. Tako se je tudi zgodilo.

Neka Lucija Benvenuti je bila pri porodu v veliki nevarnosti življenja. Blaženi Teofilj se ji v duhu prikaže in ji reče: „Po konci se zravnaj, ker tako ne moreš poroditi“. Ona sluša, akoravno so ji ženske, ki so ji stregle, zagotavljale, da je to zoper zdravniška vodila. Pa, porodila je srečno. Ko je čez štiri mesce stala pred hišnim pragom z dojenčkom v naročji, vidi mimo iti blaženega Teofilja. Pokliče ga k sebi in mu pravi: „Pater Teofilj, tega otročička imam po vašem zasluženju“. Služabnik božji vzame dečka v svoje naročje, ga pokriža na čelu in ga da materi nazaj rekoč: „Pazite na tega dečka, ker si bo izvolil duhovniški stan“. Zgodilo se je to, bil je župnik v škofiji svetega Minijata.

Neki duhovnik Janez Karlo iz Sijene, ki je bil tretjerednik in je z redovniki v ritiru živel, je imel hude bolečine v ledjih, tako da ni bil za nobeno delo. Prosil je blažene ga Teo-

filja, da ga blagoslovi, in ko se ga ta z rožnim vencem dotakne, je bil popolnoma zdrav.

Gospa Ginevra Tavijani ni imela otrok, pa je goreče želela dobiti sinčka. Prosila je p. Teofilja, da bi ji ga on od Boga izprosil, in on jo zagotovi, da ji bo Bog željo izpolnil. In res, čez nekaj mesecev je porodila sinčka, katerega so imenovali „čudežnega“. S tem je bilo njeno zaupanje tako vterjeno, da je še za enega otroka prosila. P. Teofilj pa ji je rekel: „Bodite z enim zadovoljni“. Zgodilo se je, ni več porodila.

P. Zaharija je imel postne pridige v Fukečiju. Bilo je drugi postni pondeljek, ko je grede ne pridižnico padel in si nogo tako poškodoval, da je moral v posteljo iti. Prosil je p. Teofilja, naj ga ozdravi, da bode mogel postne pridige nadaljevati. Blaženi Teofilj vzeme križ svojega rožnega venca, se ž njim dotakne rane in reče: „Mogočnost Boga očeta, modrost sinu božjega in moč sv. Duha“ in bolnik je tisti hip ozdravel.

Brat Friderik od sv. Lucije je imel velik tvor in je mnogo terpel. Zdravnik je rekel, da mu ga mora prerezati, pa bolnik ni hotel, češ, da hoče počakati, da se verne domov p. Teofilj, ki je bil zunaj samostana po duhovskih opravkih. Ko se verne, hoče tvor videti in reče: „Le imej terdno vero“; z roko potem tvor pritisne in naenkrat je nehala vsa bolečina in se ni poznalo, kje je bila oteklina. Ravno ta brat je neko noč imel hudo bolezen v obistih in se je komaj premikal. Z velikim trudom vstane in gre k spovednici blaženega Teofilja, dotakne se vrat spovednice, in takoj je ozdravel.

Marjana Landini je imela hudo oteklino na rami; blaženi Teofilj jo obišče ter jo blagoslovi s svojim moljkom in takoj je popolnoma ozdravela.

Marija Lukrecija Donati je imela hudo bolezen v očeh, tako da jih ni smela odpreti, da ne bi neznosne bolečine čutila. Blaženi Teofilj jo blagoslovi in drugi dan je zopet mogla svoje oči popolnoma rabiti.

Tereza Kosta je močno terpela na neki persni bolezni, tako da zdravniki niso imeli nikakeršnega upanja, da bi kedaj ozdravela. Njen mož, ves obupan, pokliče blaženega Teofilja, da bi jo spovedal in za smert pripravil. On pride, jo blagoslovi ter reče možu, naj zaupljivo moli, in žena boče gotovo ozdravela. In žena je malo dni potem vstala in šla v cerkev, da se za sprejeto milost Bogu goreče zahvali.

P. Dominik Anton od Luke je imel v glavi hudo terganje. P. Teofilj mu svojo roko na glavo položi, in terganje je za vselej prenehalo.

Neki Santi iz Donate je imel neozdravljivo bolezen v persih; njegove žena se ga dotakne s koščkom Teofiljevega habita, in kmalu je bil ozdravel.

Gospa Ana Čini v Fukečiju je bila na porodu in zdravniki so sklenili, da ji morajo otroka iz života izrezati, kar je bilo se ve da se smertno nevarnostjo sklenjeno. Poklicali so tedaj p. Teofilja, da bi jo spovedal. Ko to stori in bolnico zapusti, ga vpraša njen mož, ako smejo zdaj otroka izrezati. „Kaj izrezati, pravi blaženi Teofilj, verovati, verovati morate, pa ne bo treba rezati. Grem sedaj v samostan nazaj in molili bomo ter prosili Boga in upam da bodete rešena mati in otrok“. Kaker je rekel, tako se je zgodilo.

Te in še mnogo drugih čudežev je storil Bog po svojem zvestem služabniku Teofilju, ko je še živel; mnogo pa se jih je zgodilo tudi po njegovi smerti, o katerih pozneje.

Živi po dnevnem redu.

Srečen si, ako imaš dobrega duhovnega očeta, vedi pa, dobrovoljni bravec, tretjerednik, da te v nebesa ne bo spravil ne tvoj spovednik, ne tretji red, ako se ne boš zanje tudi sam trudil. Če pa želiš delati za nebesa in svojo dušo zveličati, napravi si po nauku svetnikov dnevni red in natančno živi po njem. Dnevni red imaš, ako vsaki dan ob določeni uri vstajaš, in jutranjo molitev opravljaš, ob določeni uri navadna dela, svoje dolžnosti opravljaš, ob določenem času redovne molitve in druge pobožnosti kaker premišljevanje, spraševanje vesti, obiskovanje presv. Rešnjega Telesa, sveto mašo, rožni venec, večerno molitev... opravljaš in ob določeni uri spat hodiš. Tak dnevni red si pa napravi po svojem stanu, službi ali opravilu. Ako služiš, se boš težko deržal svcjega dnevnega reda, ako ga tvoj gospodar in gospodinja nimata; ako si pa sam gospodar ali gospodinja, skerbi, da bo v tvoji hiši vse v najlepšem redu, da bo tvoja družina ob določeni uri zjutraj vstajala, potem skupaj ju-

tranjo molitev opravljala, na delo hodila, ob določeni uri zvečer večerjala, rožni venec, večerno molitev in druge pobožnosti opravljala in spat hodila. Zakaj, ako boš imel z družino vred dnevni red in boš po njem živel, se boš varoval lenobe in postopanja, ki „veliko huđega uči,“ kaker pravi sam sv. Duh po modrem Sirahu ; ¹⁾ „ki je kvas vseh skušnjav, slabih in brezkoristnih misli ²⁾“ kaker piše sv. Bernard, in mati mehkužnosti in nečistosti. Ker si odločil za vsako uro posebno opravilo, delo ali molitev, ne zapravljajš dragega časa in zato ne vtegneš zahajati v družbe, kjer navadno opravljajo, čez druge tožijo, nespodobno govorijo in druge grehe delajo. Dnevni red te varuje greha in napeljuje, da tudi lepo in pobožno opravljajš svoje molitve, brez molitve se pa nihče razun nedolžnih otrok ne more zveličati.

Zdaj pa poglejva, blagovoljni bravec, kako opravlja svoje molitve kristijan, ki nima nobenega reda. Zvečer gre spat enkrat prezgodaj, drugič prekasno in takrat navadno zjutraj zaspi; potem opravi jutranje molitve poveršno, naglo ali jih pa še celo opusti, druge molitve in pobožnosti odlašča od ure do ure, navadno do večera; po dnevi ne ve, keterega dela bi se naj prej lotil, in ko eno opravlja, ga skerbi že drugo. Tudi ko moli, misli, gđaj bo opravil to ali ono delo, ki ga še čaka, in tako je v svojem sercu nemiren, raztresen in poln skerbi od jutra do večera. Zvečer je truden, njegovo telo potrebuje počitka in rad bi šel počivat, pa čakajo ga še molitve, ketere bi bil lahko opravil po dnevi; začne moliti pa tudi dremati, in tako jih slabo opravi, ali pa opusti. Tako preživi tak človek dneve, tjedne, mesece, leta, do smerti, in tedaj mu vest vse to živo očita. Zato so imeli in imajo goreči redovniki in drugi dobri kristijani vedno svoj dnevni red in se ga tudi natančno derže. Tak dnevni red si torej tudi ti napravi; ako se ga boš deržal, te bo varoval greha, in gotovo pripeljal do srečnega cilja in konca.

— A —

¹⁾ Sirah. 33, 29.

²⁾ Sermo ad Fratres Montis Dei.

Sv. Anton puščavnik.

(P. L. H.)

(Dalje).

Sv. Anton gre dalje v puščavo.

Ker je imel sv. Anton že toliko učencev, in ker so še zmirom dohajali ljudje k njim, se je bal, da ga ne bi motila tolika množica z raznimi opravili, da bi vtegnil zgubiti duha samote; sklenil je toraj proč iti iz družbe, poiskati samotnega kraja, kjer bi se samo z Bogom pogovarjal, in imel časa za premišljevanje. Mislil je iti v gorenjo Tebajdo. Res priporoči učence Bogu, ter odide, ne da bi komu povedal. In ko sedi na bregu reke Nil a čakaje barke, ki bi ga peljala proti Tebajdi, zasliši znan glas, ki ga vpraša: „Anton kam greš? zakaj?“ Anton odgovori: „V Tebajdo, ker mi ljudje ne dajo miru, in zahtevajo več od mene, ko morem storiti“. — Glas mu reče: „Ako greš v Tebajdo, boš imel dvakrat toliko dela; če hočeš pravi mir imeti, pojdi v notranjo puščavo kake tri dni daleč. Anton pravi: „Kedo bi mi pokazal pot, ker sam krajev ne poznam“. — Ravno so šle mimo karavane saracenskih kupcev, in glas mu reče: „Pridruži se tem le“. Anton jih prosi in vzamejo ga blagovoljno seboj. Potujejo tri dni in tri noči, in pridejo do nekega hriba, precej visokega; na podnožji hriba je bil živ studenec, in po okolici redke, zanemarjene paljme napol suhljate, ta kraj Antonu dopade; misli si, to je tisti kraj, kamer mu je velel glas ob Nilu; sklene ostati in veli: „Gospod, tu je dobro bivati!“ In prijazni Saraceni so mu dali kruha in hrane; tudi pozneje so mu donašali mimo potovaje kruha (bil pa je ta hrib dan hoda od erdečega morja).

Toda bratje so ga po dolgem iskanji našli in zvedeli za njegovo prebivališče; donesli so mu hrane. Da pa bi se ne trudili in njega ne motili, poprosi jednega brata, naj mu prinese lopato, motiko in semena, da si bo sam pridelaval živež; zakaj, okrog hriba je bil našel pripravne, rodovitne kraje, tudi voda se bo lahko napeljavala. V bližini studenca si postavi kočico. Naredi si pri koči majhin vertič, zasadi ga z zelenjavo in sadikami in obdeluje njive, da je postregel bratom, ki so ga

obiskovali. Pletel je štorje iz ločja in prodajal za podporo vbozih. Neko noč pa mu je praščič ves vert razril. Spoznal je, da mu je to satan storil; in ne da bi bil jezen, je hvalil Boga, da je imel hudič tukaj opraviti, da ni drugod duš zapeljeval; komaj izreče ime — Jezus — pa puhne praščič iz germa. (Zato se sv. Anton slika s praščičem). Tudi druge sadeže so mu popasle živali, ki so hodile ponoči pit na studenec; pa tudi te je pregnal, rekoč: „Kaj me nadlegujete, ko vas jaz ne nadlegujem; v imenu Božjem vam zapovem, pojdite proč in nehodite mi nazaj — in nobena več se ni doteknila sadežev. — Tako je Anton molil in delal vedno. Vstajal je o polnoči, molil kleče s povzdignjenimi rokami do zarje, včasi še cel dan do večera, zdihoval je, da ga sončna svitloba moti v premišljevanji, in mu jemlje svitlobo prave dušne luči.

Sv. Anton je sicer terdno sklenil delj časa ostati v samoti, da bi čisto ločen od sveta mogel záse živeti, ali bratje mu niso dali miru; toliko časa so ga nadlegovali in prosili, da se jim nazadnje vda, ter potuje nazaj v klošter, naj bi jih sè svojo pričujočnostjo in svojim naukom vterjeval v pobožnosti in gorečnosti, v čednostih. Na tem potovanji je obiskal in videl zadnjikrat svojo sestro v tem življenji; ona je bila predstojnica v nekem samostanu, in je napeljevala device k kerščanski popolnosti. Anton se verne v svojo celico nazaj; pričakovali so ga vbogi za pomoč, stiskani za dober svet, verni za blagoslov. Ker pa zaradi starosti mi mogel vsem vstreči, naroči učencem, naj postavijo samostan dvanajst ur proč od njegovega hriba; tu jih je večkrat obiskoval. Na bolj oddaljene samostane je pošiljal pa ginljiva pisma ter jih vterjeval v pobožnosti.

Prikazni (vizije).

Razven že navedenih prikazni naj povemo še neketere po sv. Atanaziju.

Ko je nekega dne bil Anton v molitvi pred obedom ob času cerkvene devete ure, po naše okoli tretje ure popoldne, se je zameknil v duhu — zdelo se mu je, da ga angeli hote nesti v nebesa, hudiči pa mu pot zapirajo, ter hočejo vbraniiti.

Dobri angeli vprašajo hudiče, zakaj mu branijo, saj je brez greha, nihče mu ne more braniti.

Sedaj ga začnejo hudiči tožiti vsega, kar je storil hudega.

od rojstva sem; angelji terdijo, da je vse izbrisano in odpuščeno po pokori; hudiči začnejo tožiti o raznih rečeh, odkler je menih postal in natolcevat ga, pa se vsemi lažmi mu niso vbranihi iti v nebesa. — Ko pride Anton k zavesti, postane grozno žalosten; nič ni jedel, celo noč ni spal; celo noč je premišljeval in objokoval vboštvo in malomarnost ljudij, da brezskerbno živijo tje v dan, ker vender toliko, tako hudih sovražnikov imajo.

V neki drugi prikazni sliši po noči glas: „Anton! vstani, pridi ven, boš nekaj videl“. Anton pride ven, in vidi neko bitje; imelo je podobo strašega velikana, z glavo je segalo do oblakov, z rokami pa okoli sebe mahalo, da bi zabranilo ljudem vhod v nebesa; neketere je pobilo na zemljo, neketeri so mu vender ušli v nebesa.

Na to mu pravi glas: „Dobro premisli, kaj vidiš“. In Bog mu je razsvetlil um, razumel je, da so to človeške duše; tiste, ki so še navezane na greh, te je pobil velikan na tla; nad svetimi, čistimi dušami pa hudič nima oblasti.

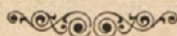
Zopet drugi krat je videl, kako je vsa zemlja zapletena v mreže in zanjke hudičeve. On moli in zdihuje, oh kedo bi se pač rešil, in ušel tolikim nevarnostim, — pa sliši glas: „Anton! samo ponižni; ti še toliko nisi dosegel, kaker oni strojbar (usnjar) v Aleksandriji“. Zjutraj zgodaj se napoti v mesto iskat tistega strojbarja. Najde ga; ta Antonu pove, da vsako jutro in vsak večer misli: „Drugi ljudje spolnujejo svoje dolžnosti in si služijo nebesa, jaz se pa celi dan trudim, in nič ne zaslužim, ker sem grešnik“.

Nekoč je Anton sedel na gori in molil in ko pogleda proti nebu, kar zagleda trumo veselih angeljev, ki so spremljali neko dušo v nebesa. Ostermel nad to prikaznijo, moli in vpraša, čigava bi bila ta duša. In dobi odgovor: „To je Amon“. Amon je bil menih v Nitriji, od tam daleč 13 dni hodá; ta mož je bil že star in je živel prav pobožno od mladosti do visoke starosti. Tega so bratje dobro poznali, ker je hodil k sv. Antonu; in ko jim je Anton povedal prikazen, so zapametili dan in zvedeli čez 30 dni, da je res tisti dan umrl.

O Amonu samo jedno. Sramožljiv je bil tako, da mu golega telesa nikoli nihče ni videl. Enkrat sta prišla z bratom Teodorom na potovanji do reke Lika; dereča voda je bila narastla, treba je bilo sezuti se in prebresti. Amon reče Teodoru, naj gre v germ, da ga ne bo videl. Ko Teodor pogleda po njem,

vidi da je že prek reke. On brede hitro za njim in najde, da je čisto suh, niti noge, niti obleka ni bila nič mokra. Božja moč ga je prenesla. Amon zatraca Teodoru, da ne sme tega nikomer povedati. Zvedelo se je še le po smerti.

Drugokrat je zopet bil na gori v molitvi, in videl v duhu, da gresta dva brata k njemu; bila sta še dan hoda daleč proč. Eden je opešal od žeje in vročine ter vmerl, drugi je ležal in čakal smerti. Hitro vkaže dvema bratoma, naj vzameta vode in kruha ter gresta naproti po potu na Egipet. Tje prišavši najdeta res jednega mertvega, ter ga pokopljeta kar tamkaj; družega okrepcata z vodo in kruhom in vzameta seboj na dom.

O zaničevanju posvetnih nečimernosti.

(P. H. R.)

XV. O lastnostih sveta.

Da boš svet toliko bolj zaničeval, pomisli na njegovo hudobnost. Sv. Janez pravi: „Ne ljubite sveta niti tega, kar je v njem.“ Gdor ne pozna zlobnosti kake stvari, toliko mirneje živi, koliker menj se boji škode, katero mu more tista stvar napraviti. Zato je vredno, da poznaš lastnosti sveta, da se ga potemtakem bolje varuješ.

Svetne goljufije so očitne in njegove nesramne šege bi morale vsacega prepričati, da svet ne zasluži, da bi ga ljubili. Svetu je prirojeno vsacega, kateri se mu bliža, okužiti. On jih mnogo ogoljufa in oslepari. Nespametnim je sladak, pametnim in razumnim pa grenjak. Ne tisti, kateri ga ljubijo, temuč tisti, kateri ga sovražijo, ga poznajo.

Ako hočeš poznati svet, ga moraš od daleč gledati, ker od blizu ne boš spoznal ne sebe ne sveta. Svet sovraži svoje ljubivce, goljufa tiste, kateri mu verujejo, preganja tiste, kateri ga slušajo, žali prijatelje, sramoti častivredne in pozabi na tiste, kateri se zmirom nanj spominjajo. Pred njim moramo bolj bežati takrat, keder se nam zdi, da nam pomaga, kaker pa takrat, keder nas očitno preganja. Bolj ko je prijazen, bolj je nevaren; hujši je, keder se nam prilizuje, kaker keder se na nas serdi.

Gorje tistim, ki vanj zaupajo, in blager tistim, kateri ga

zaničujejo! Bojmo se sveta in bežimo pred njim, ker je njegovo življenje slepo, neplodno njegovo delo, večer strah in nevarna njegova čast. Začetek brez modrosti, konec brez spokornosti; dosti obljubi in malo spolni. Ni ti mogoče živeti mej svetom brez strahu, bolečin, truda in verhu tega še velike nevarnosti večnega pogubljenja.

Ni mogoče ljubiti svet in se ne pogubiti. Zakaj toraj želiš videti svet, od vsake strani nečist? On se spreminja vsaki trenutek, in po teh večkratnih spremembah se zmirom bolj bliža svojemu vničenju. Obeta velike vgodnosti, katerih pa v resnici nigdar ne da. On daje svojim od zunaj krasno sadje, od znotraj polno červov in nesterpljivega mradu. Njegova čast zapušča žive in z mrtvimi ne gre.

V obečanju je svet goljufen, v radosti britek, v nasladah grizljiv, v tolažbah slepivec, v sreči lažnjivec. Pri njemu ni nič stanovitnega, nič trajajočega. Samo na videz je dober, da priproste goljufa, in jih tako v svoji deroči grenki reki pelje v brezno večnega pogubljenja.

Ti pa, o kristjane, zamaši ušesa njegovemu glasu, ter vedi, da je ta glas, s katerim te kliče k sebi, glas zapeljivke pripravljene te pehniti v peklensko brezno.

XVI. Svet je v svojem obetanju lažnjiv.

Gdo je še našel v svetu veselje brez žalosti, mir brez razpertije, zdravje brez boleznih, kruh brez britkosti? Svet obljubi vse dobro, da pa samo slabo. Obeta veselje, da pa togo, obeta stanovitnost, pa kmalu človeka zapusti samega; obeta pokoj, dela pa nemir. Na mestu časti, daje sramoto; obeta dolgo življenje, ki je vendar le tako kratko in polno nevarnosti in nadlog.

Posvetnjaki ne spoznajo ničemerosti sveta, dokler ne začne tema sedanjega življenja. Komaj smert jim odpre oči. Takrat bitko poskušajo, kako grenjak je konec posvetne časti.

Joba so prišli trije prijatelji tolažiti, kmalu so ga pa začeli zmerjati in slabo o njem govoriti. Tudi svet ima za človeka tri poglavitne strasti, ketere te napadajo se sladkimi besedami, končajo pa svoje peklensko opravilo ko najhujši sovražniki. Dela se ti prijatelja, mej tem ko je tvoj najhujši sovražnik. Obeta ti dolgo življenje, da tako odlagaje pokoro na nagloma umerješ in se pogubiš. Ne veruj toraj njegovim besedam, ako se nočeš bitko goljufati.

XVII. Svet na svoje ljubivce pozablja.

„Njih spomin se zgubi sè zvonjenjem“ pravi psalmist. Ne porajtaj za posvetno prijateljstvo, ker ni trajno. Ako hočeš, da se svet na te spomni, zaničaj ga, in tako ne bo na te pozabil. Na koga se torej svet spominja? Na sv. Hijeronima in njemu podobne, kateri so svet zapustili in živeli v samoti. Glej, na te svoje sovražnike svet nikdar ne pozabi.

„V večnem spominu bo pravični“. Glej kako zmirom ostane v vednem spominu sv. Pavel puščavnik in drugi puščavniki, kateri so več let živeli v samotnih jamah!

Bog ljubi in v svoje sprejme sovražnike sveta, da, celo sam svet jih nigdar ne pozabi. Res je čudno, kako je toliko svetnikov slovečih po celem svetu zato, ker so se svetu odpovedali in v puščavah do konca življenja prebili.

Sv. Marija Egipčanka ne bi po celem svetu slovela, ako ne bi bila živela v puščavi. Edino za to si je zadobila neminljivo slavo. Glej, kako človek zgubi slavo, keder jo išče, in keder hoče biti velik, kako postane majhin. Kar si želi k dobičku, mu je škodo, in kjer misli dobiti, tam ima zgubo. Oh kako smo nes pametni in popolnoma slepi, keder hrepenimo po slavi, ker samo tisti, kateri so hotli biti majhini, so postali veliki! Želimo pustiti za sabo večni spomin, in vendar se to ne bo zgodilo. Ni ga bolj češčenega od tistega, kateri beži pred častjo! Ni ga bogatejšega čez tistega, kateri je z malim zadovoljen! Na obnega se tako hitro ne pozabi, kakor na tistega, kateri je neredno iskal čast! Svet se spominja le tistih, kateri so ga zaničevali. Matatija je rekel svojim sinovom: Zdaj torej, o sinovi, bodite vneti za postavo, in dajte svoje življenje za oporoko vaših prednikov ter se spomnite svojih očetov djanj, katera so storili v svojem času, in prejeli bodete veliko slavo in večno ime“. Božja previdnost pripusti, da se sovražniki sveta povsod in zmirom slavijo, prijatelji njegovi pa pozabijo.

Spomin pravičnih bo trajal na veke, kakor je tudi njih Gospod večni; spomin posvetnjakov bo pa zginil še mnogo pred koncem sveta. Kolika ničemnost je torej razaliti Boga zato, da pustimo spomin na svetu, kateri spomin bo tako kratko trajal! Ker torej svet tako hitro pozabi na svoje prijatele, stavi od zdaj za naprej edino v Boga svoje zaupanje, ker edini Bog je pravi in zvest prijatelj!

XVIII. O tistih, kateri na svet pozabijo.

„Vaš spomin bo podoben pepelu“ pravi Job posvetnjakom. Nigdar ne bo nehal veter pihati in pepel raztresati, namreč slavni spomin, katerega posvetnjak toliko išče. Psaljmist pravi : „Oni so kakor pepel, katerega veter odnese od obličja zemlje“. Velika je torej ničemernost tistih, kateri vedo, da se bodo v prah spremenili in da bodo vetrovom izpostavljeni, in vendar le mislijo ostati v spominu ljudem. Sicer pa, kaj ti bo koristilo ostati v dobrem spominu pri ljudeh, ako boš moral zmirom biti v peklu? Kaj ti bo to kaj zmanjšalo neizmerno terpljenje? Velika ničemernost je hrepeneti po dobrem spominu pri drugih, keder imaš vmazano vest! Velika ničemernost je želeti, da drugi o tebi dobro govore, keder se bo ravno nasprotno godilo. O saj svet kratko časa svojim ljubivcem gre na roko in kmalu na nje pozabi, kakor da jih ni bilo nigdar da svetu.

Modri pravi: „Spomin pravičnega je v časti, in ime brezbožnih bo gnjilo.“ Spomin pravičnega bo v vsacega ustih sladak. Vsak spomin traja kratko na tem svetu. In res, kak spomin ostaja časti, bogastva in lepote tega sveta? Kaj se vse to ni zakopalo vred s posvetnjakom? Velika njegova hiša se je porušila, njegovega groba ni več sledu. Malo je trajalo njegovo grešno uživanje, terpljenje njegovo bo pa večno. Njegova slava je kratka: terpljenja in marter pa ne bo konca. Mnogi ne verujejo na zlo, ki jih čaka, dokler niso v njem tako rekoč zakopani. Z velikim trudom si preskerbijo časti in naslade, ketere jim zmanjkajo, keder si najmanje mislijo. Mnogo se jih je jako trudilo za posvetno slavo, ali zastonj! Koliko jih je bilo, kateri so sloveli zaradi velike učenosti; ali zdaj jih obeden več nema v spominu, ker je sè smertjo vred zginil za vekomaj tudi njih spomin.

Keteri so enkrat veselo in požrešno živeli, so zdaj v grobeh, iz katerih se ne bodo več vernili, temuč mi se bomo njim pridružili! Oh kako hitro vse prejde! Kako hitro jih je vse pozabilo! Oh saj gre vse sčasoma v nič! Le Bog je večni; posvetne naslade so minljive.

Vse mine! Tudi mi se bomo ločili eden od drugoga. Blizu je čas, keder nas bodo červje jedli, in se bomo naposled v prah in pepel spremenili! Ne mislimo, da se nam bo boljše godilo kakor tistim, kateri so pred nami vmerli, katerih se nihče več ne spo-

minja. Vse gre h koncu, in vse je ničemerno! S a m o B o g a l j u -
biti je večno slavno. (Dalje prih.)

Kratka redovna poročila.

Novo pomnoženje odpustkov in duhovnih dobrot tretjega reda.

Dne 7. julija tega leta so dovolili sv. oče Leon XIII., da imajo nadalje skozi pet let vsi udje tretjega reda pravico vdeleževati se vseh odpustkov in duhovnih dobrot prvega in drugega reda sv. Frančiška. Nadalje morejo torej zopet zadobivati tretjeredniki mej drugim tudi popolni odpustek frančiškanskega rožnega venca in tako imenovane štacije pred sv. rešnjim telesom. (Acta O. M. XV. pag. 123.)

Že 31. januarja 1893 pa so bili dovolili sv. oče za vselej, da morejo dobiti tretjeredniki odpustke frančiškanskih cerkev in tudi porcijunkuljski odpustek, ako ni nobene frančiškanske cerkve blizu, doma v svojih farnih cerkvah. Tretjeredniki, ki žive v krajih, kjer ni blizu tretjeredne skupščine, pa morejo namestu dvojnega papeževega blagoslova dvakrat na leto prejeti vesoljno odvezo s popolnoma odpustkom zraven tistih vesoljnih odvez, ki so sicer podeliti vsem tretjerednikom. (Acta O. M. XII. pg. 60, 61.)

Po vsem tem ima tretji red vse odpustke in duhovne dobrote, kaker nekedaj, in morebiti še več. Le pridno vdeleževati se jih je treba in hvaležno se spominjati velikega papeža Leona XIII., ki so jih dobrotno podelili.

Nova maša.

Prezvzišeni knez-nadškof goriški so podelili 25. julija t. l. mašniški red mej drugimi tudi našemu bogoslovcu P. Engelbertu Pollaku. Novo mašo je obhajal na veliki šmarin v Terziču na Kranjskem.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo pokojni udje 3. reda skupščine m a r i b o r s k e: Neža Nerat iz Maribora, Marija Potisk iz Laporja, Barbara Roškar od Sv. Petra pri Mariboru, Marija Verbič iz Brezja, Terezija Jančič iz Maribora, Kunigunda Bohl iz Hoč, Jožefa Fak iz Maribora, Ana Lešnik od Sv. Barbare, Marija Soršak iz Črešnjevca, Ana Hrastnik od Sv. Barbare, Terezija Klinc iz Slivnice, Kunigunda Preložnik iz Konjic; t o m a j s k e: Marija (Franciška) Slavec; l i b u š e n s k e: Lucija (Elizabeta) Sivec iz Versnega.

Nadalje se priporočajo v pobožno molitev: Fr. R. od Sv. Ilja, da bi ozdravela; J. R. iz M. da bi zadobila ljubo zdravje in stanovitnost v dobrem; K. P. za dar čistosti, ponižnosti in stanovitosti v dobrem; M. K. od Sv. Ilja v Slov. gor. priporoča svojo na umu bolno sestro Rozalijo, da bi ozdravela; neka tretjerednica, da bi se srečno zveršilo neko zidanje; druga za pomoč zoper skušnjave; neka mlada oseba za ozdravljenje; neka tretjerednica, da bi se zgodilo ž njo, kar je sveta volja božja; nekedo svojo mater za ozdravljenje bolnih oči; neka žena svojega moža, da se spreoberne; neka oseba v nevarni bolezni; neka tretjerednica svojega brata duhovnika, ki je bolj slabega uma, da bi mu bilo pomagano; neka tretjerednica svojega sinu, da bi si izvolil stan, ki je njegovi duši najbolj k izveličanju; neki tretjerednik iz Slov. gor. za razsvetljenje pri volitvi stanu; neka tretjerednica za en par pridnih poslov; R. M. iz Sv. v dolgotrajni bolezni, da bi ji Bog dal, kar je njegova sv. volja; neka žena tretjerednica za nadaljnje zdravje, ker je bila že 4 krat pri operaciji; nekedo priporoča svojega tovariša, da bi mu Bog dal milost zaničevanja posvetnih nečimernosti; neka žena za pomoč proti nasprotniku; P. P. K. G. za milost stanovitne gorečnosti v dobrem, za dušne in telesne potrebe, zlasti pa, da bi mogle priti v take okoliščine, kjer bi lahko Bogu služile in za svojo dušo skerbele*); neka tretjerednica, da bi ji Bog odvzel težke skrbí ter vslušal njeno prošnjo; neka že čez leto bolna žena, da bi se je Bog vsmilil; M. T. tretjerednica za popolno ljubezen božjo; nekedo za pravo spoznanje in stanovitnost v dobrem; nekedo priporoča sebe in domačo družino; E. Č. za mi-

*) Sv. mašo oskerbeli. Bog poverni!

lost stanovitnosti v dobrem; neka družinska mati za pomoč v mnogih dušnih in telesnih potrebah; neki bogoslovec, da bi mogel srečno končati bogoslovske nauke ter postati goreč služabnik božji in vnet duhovnik; M. S. tretjerednica za pravo pobožnost in da bi živela po božji volji; neke tretjerednice od Sv. Petra na Kranjskem v razne dobre namene.

Zahvala za vslišano molitev.

Zahvalo za vslišano molitev naznanjajo: J. na Štajerskem Sercu Jezusovemu, Marijinemu in sv. Jožefu za rešitev iz stiske; dijak X. v Lj. devici Mariji, sv. Jožefu in sv. Luciji, da je bil obvarovan preteče bolezni in srečno izdelal 2. tečaj šolskega leta; E. Č. sercu Jezusovemu, Mariji, sv. Jožefu, sv. Vincenciju Pavlanskemu, sv. Frančišku Serafinskemu in sv. Antonu Padovanskemu za duhovne vaje; A. J. sercu Jezusovemu, žalostni M. B., sv. Jožefu, sv. Antonu in vernim dušam v vicah za pomoč v smertni nevarnosti; M. D. v Ž. sv. Antonu Pad. za popravo precej velike škode; J. L. na Primorskem Materi božji za ozdravljenje nevarne bolezni na plućih; P. R. na Štajerskem Materi božji za pomoč v veliki stiski; neki bogoslovec v M. Mariji devici in sv. Jožefu za ozdravljenje bolnega sorodnika dijaka; T. L. iz Jarenine Materi milosti, sv. Jožefu, sv. Antonu in sv. Filumeni; N. K. tretjerednica Materi božji, sv. Jožefu in sv. Antonu Padovanskemu za odvernjenje neke nesreče; M. K. iz Ljubljane sv. Jožefu, sv. očetu Frančišku in sv. Antonu za naglo ozdravljenje neke nevarne bolezni; M. K., tretjerednik, Materi božji, sv. Jožefu, sv. Frančišku in sv. Antonu Padovanskemu za pomoč v veliki stiski in bridkosti; K. Š. v Lj. sercu Jezusovemu, M. Božji, sv. Jožefu, sv. Ani, sv. Mihaelu in sv. Antonu za ozdravljenje njene gospe v hudi bolezni; nekedo iz G. Bogu, Materi Božji, sv. Jožefu in sv. Antonu Pad.; R. V. pri Slov. Bistrici Materi božji in sv. Jožefu, da je našla izgubljeno zlato uro in po dolgi bolezni popolnoma ozdravela; neka tretjerednica na Notranjskem sv. Frančišku in sv. Antonu za pomoč v neki sili; M. F. v A. Mariji, sv. Frančišku in sv. Antonu za pomirjenje svojega brata; M. Š. tretjerednica Bogu Očetu, Jezusu v presv. zakramentu in Materi božji za vse prejete milosti in dobrote na duši in na telesu.

izjema, to stvari nič ne spreminja, ker so izjeme tudi slavenske in morejo biti ostanki nekedanjega pravila. Ali izjeme v gerški slovnici niso gerške? Futurum exactum z b a d a in dotičnim participijem je bil torej nekedar občeslavenski, ker se mu je ohranil sled blizu v vseh posameznih slavenskih jezikih. — „Do tega popolno nevarnega sklepa došel je tudi o. Stanislav na podlagi dveh primerov, vzetih, kakor pravi sam, iz sintakse Miklošiča“. — Zopet: „dveh primerov“! — „faktična popravka“? — faktična popravka: Ne dveh, **petdeset!** — In „popolno nevaren“ naj bi bil moj sklep — komu? zakaj? Vprašanje je, ali je opravičen, ali je res, kar sklepam? Kaj pravi na to znanstvo t. j. primerjajoče jezikoslovje in logika? — Iz ostankov dvojine v raznih slavenskih jezikih sklepa primerjajoče jezikoslovje, da so imeli Slovenci, ko so govorili še en sam jezik v svoji prvotni domovini, vsi dvojino; zakaj, po delitvi je posamezni rodovi niso imeli kje dobiti, in ke bi jo bil dobil ta rod posebe, oni posebe, kako bi se oblike vjemale? Vjemajo pa se slavenske dvojninske oblike tudi z gerškimi in staroindovskimi, iz česar sklepa primerjajoče jezikoslovje, da so ti jeziki ohranili dvojino iz prvotnega indoevropskega jezika; tako sklepati pa uči logika. — Prvotno-slavenski fut. exact. sicer ni tako star kakor je dvojina, ali prvotno slavenski je, nihče še ni dokazal, da ni; in zato ponavljam, da ne bi rad, da bi nam naš doveršni bodočnik, ki je po svoji sestavi prvotno- in občeslavenski, popolnoma izpodrinili goriški in teržaški pisatelji sè surogatom, brezčasnim „sic!“ — da, sic! — doveršnikom, češ, ker ga oni več nimajo in mnogi drugi Slovenci zdaj tudi ne!

Prof. H. pravi na to: „Poslednje mi je nejasno, to je, česa „oni in mnogi drugi Slovenci več nimajo“, doveršnega bodočnika ali „surogata, brezčasnega bodočnika“. — Gosp. profesor se čudi „brezčasnemu doveršniku“; kaj je to čudnega? Ali ni gerški aorist, razen v indikativu, brezčasen doveršnik? In ko aoristus gnomicus je brezčasen tudi v indikativu. In tak je sam na sebi naš doveršni sedanjik, ki je sedanjik le po obliki in se po pomenu ne neprimerno more imenovati: brezčasni doveršnik. Ali „brezčasni bodočnik“, kakor piše gosp. H., to bi vtegnilo seveda res nejasno biti vsem profesorjem na Ruskem in po celem svetu, pa te nejasnosti nisem jaz kriv. Moje besede, ki so nejasne g. Hostniku, pa mislim, da bi morale jasne biti tudi otroku, ki bi jih bral z nekolikim premislekom. Nam se more izpodrivati le, kar mi imamo; mi imamo v knjižni slovenščini doveršni bodočnik. Ako kedo kaj s čem izpodriva, mora imeti to, s čemer izpodriva; ako nam goriški in teržaški pisatelji z brezčasnim doveršnikom izpodrivajo iz knjižne slovenščine doveršni bodočnik, morajo imeti v svojem narečju brezčasni doveršnik ko surogat doveršnega bodočnika. Česa torej nimajo? Jasno in očitno je, da nimajo (ali vsaj navadno ne rabijo) doveršnega bodočnika, tega

nadomeščajo z brezčasnim doveršnikom, v tem primeru surogatom, kaker je Kathreinerjev Kneipp-Kaffee surogat pravega kofeta.

— „no tem ne menj idem dalje, opiraje se na smisel ostalih besed.“ — Prejšnje tudi niso brez smisli, kaker smo ravno videli.

„Na podlagi dveh primerov zaključati, da je bilo „bomkanje“ nekdanj obče slavnjsko, izvinite, to je nekoliko prenašlo.“ — Na podlagi dveh primerov! — v resnici, gosp. profesor, to je popolnoma nevarna podlaga, že tretjič ste si na nji izvinili nogo, hvala Bogu, da le v prenesenem pomenu! — „Bomkanje“ Staroslovencev in Staroruskih je bilo celo v futurum exactumu jako redko izključenje (izjema), in v vsakem slučaju ne narodno, nego tuje, vvedeno ne vem odkod.“ — Če ne veste, od kod, od kod pa veste, da od nekod? od kod veste, da je bilo tuje? Kje so dokazi? Redkost nikaker ni tak dokaz. Stari beneški cekini so zdaj v Benetkah redki; ali zato niso beneški? — „Morate pročitati cele desetke, da stotine stranij staroslavjanskih in staroruskih literaturnih pametnikov bez najmanjše opasnosti, da najdete „bomkanje“ celo v izražanju futur. II.“ — Ali prav tako lahko preberete blizu vso našo slovensko literaturico brez najmanjše opasnosti, da najdete kak stari aorist ali imperfekt. Ali je to dokaz, da naša slovenščina aorista in imperfekta sploh nigdar ni imela? Da so torej jako redki primeri, ki so se ohranili v nekaterih starih „pametnikih“, ne narodni, nego tuji? Mikl. (Synt. 789) in z njim menda vsi slavenski jezikoslovci so prepričani, da so imeli aorist in imperfekt vsi slavenski jeziki in je oboje prvotno slavensko, le da je imperfekt prvotno slavenska nova tvorba, aorist je pa staro blago, ohranjeno v slavenščini kaker v gerščini iz prvotnega skupnega indoevr. jezika. — Kaker imperf. tako tudi fut. exact. sicer ni podedovan iz prvotnega indoevr. jezika, pač pa je nova perifrastična tvorba prvotne slavenščine.

(Dalje prih.)

Novosti.

Sveta ura ali obiskovanje Najsvetejšega Sakramenta in Marije, prečiste Device. Italijanski spisal sv. Alfonz Liguori. Poslovenil in priredil duhovnik goriške nadškofije. — V Gorici Tisk. i zal. »Goriška tiskarna« A. Gabršček. 1896. — Ta jako priporočila vredna knjižica je dobila pri Edvardu Pavlinu, cvetličarju v nunski ulici št. 10, v Gorici po 25 kr., po pošti 30 kr.

Obrednik za cerkvenike ali natančen poduk za cerkvene služebnike. Sestavljen od J. Voh, bivši kaplan konjiški. Drugi popravljene natis. V Mariboru 1896. Založila in natisnila tiskarna sv. Cirila v Mariboru. — Cena 50 kr. po pošti 55 kr.

Radi priporočamo to knjižico in upamo, da se bo kaker v prvem tako tudi v tem izdanju kmalu razprodala. Za tretje bi želeli še nekoliko bolj knjižno slovenščino, zlasti maša, mašnik, služabnik nam, meša itd. Tudi menj onikanja! Dalmaticas violaceas Sabbato Sancto, Dominica Palmarum, die Purif. B. M. V. in bened. cand. et alias Missile Romanum non permittit, neque nigras in Parasceve. Cf. Rub. gen. De qual. param. XIX, 5—7.